N. 92.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE Sobota dnia 18 Listopada. V. S. ROKU 1806

S. PETERSBURG V. S. d. 9 listopada. Półkownik Kazaczkowski będzie Szefem Kałuzskiego półku muszkietyerów, Półkownik Stege Butyrskiego; GM. Barkow Serpuchowskiego dragonii; Półkownik Dawidow Włodzimirskiego dragonii Półku leib huzarskiego Rotmistrz Mandrika został Półkownikiem. Podpółkownik Gorgoli umieszczony w Grodzieńskim półku huzarów. Podpółkownik Wierewkin będzie plac Maiorem w S. Petersburgu. Maior Niefedew kommendantem półku Taganrogskiego dragonii. Podpółkownik Abriutin umieszczony w Pereasławskim dragonii. Podpółkownik Filipsen w Kazańskim garnizonie. Uwolnieni od służby dla ran odniesionych Maior Rentelen, Kapitan Redkin, Stabs Kapitan Bohdanowski z mundurem i pensyą całey gaży. Oświadczono ukontentowanie GM. Woronow za szykowność artylleryi będącey w kommendzie iego; żołnierzom po rublu dać kazano. Podpółkownik Gerngros umieszczony w Borysochlebskim półku dragonii. Zmarli Podpółkownik Władiczin, Maior Bołotow wymazuią się z rang listy.

Oświadczono ukontentowanie GM Esipow za prędkie uformowanie 26 półku strzelców. GM. X. Dołgorukiemu, i Goleniszczew Kutuzow za przyprowadzenie do porządku półków Kinbunskiego dragonii i Białoruskiego huzarów, których są Szefami. Od armii GM. Skipor będzie Szefem Wilmanstrandzkiego półku muszkietyerów. Kammerher X. Łopuchin został Fligel Adiutantem. Półkownik Sziszkin będzie kommendantem Siewskiego półku dragonii. Podpółkownik Reichel Apszerońskiego muszkietyerów. Półkownik Cedelman umieszczony w Semipałatyńskim garnizonie. Maior pionierów Paton de Mairan w świcie Monarszey; Arntcen w Mińskim garnizonie; Podpółkownik Barbot w Kiiowskim. Zmarły Półkownik Demidow z rang listy wymazany. Półkownik Lebiedew uwalnia się od służby z mundurem; iakoteż Półkownik De Pont leroy; Półkownik Skariatin z pensyą całey gaży; iakoteż Maior Skośniagin. Półkownik Marczeńko przeydzie do służby cywilney. Półkownik Gogel będzie Dyrektorem korpusu paziów. Oświadczono ukontentowanie Szefowi 1 półku morskiego GM. Szirkow za dobre onego ćwiczenie. Obywatel powiatu Łuckiego Strzemień przyłożył się wiele r. 1802 do wygubienia szarańczy; w nadgrodę otrzymał stopień Sekretarza Gubernskiego.

Za naywyższym rozkazem Minister sprawiedliwości X. Łopuchin donosi cudzoziemcowi Heidenreich proszącemu, ażeby dekret r. 1800 1 departamentu Witebskiego sądu głównego o pretensyą do Benisławskiego, był przeyrzany w powszechném zebraniu Senatu; prozba nie przyięta ponieważ pretensya do Benisławskiego nie wynosiła 500 rubli, zatém według ukazu r. 1798 nie idzie pod roztrząsanie Senatu. Na danie Heidenreichowi pieniężney pomocy ze skarbu, nie zaszło naywyższe zezwolenie.

Byłemu w Pińsku Żydowskiemu Ober Rabinowi Abigduru Chaimowi skarżącemu się na Żydowski Kahał, o nieprawne oddalenie iego od urzędu, za który niby wniosł Chaim 3 t. czer. złot. iakoteż o nie oddanie pieniędzy należnych onemu z Kahału; prozba nie przyięta; z indagacyi uczynioney przez rząd Gubernski Miński pokazało się, iż ta sprawa za rozkazem s. p. Imperatora Pawła 1, sądzona była w Magistracie Mińskim, na którego wyrok, Chaim skarżyć się może porządkiem przepisanym ieżeli nie utracił prawa.

LONDYN d. 24 pazdziernika. Odprawił się nakoniec uroczystym obrządkiem pogrzeb nieodżałowanego Ministra, który ziomków i nieprzyiacioł narodu szacunek ziednać umiał; przyiaciele zwłoki iego zanieśli do Westmunsterskiey świątyni, gdzie obok monumentu Pitta spoczywać będą. Obszernieyszą o tém wiadomość wkrótce umieściemy.

Od Lorda Morpeth z główney kwatery Fryderyka 3. czekamy niecierpliwie doniesienia o skutku negocyacyi iemu powierzoney. Tymczasem poseł tego Monarchy Baron Jacobi miał konferencyi kilka z Lordem Howick, po których nastąpiła rada gabinetowa, z tey zaś wyszedł rozkaz do portów Brytannii W. kommendantów flott i korsarzów naszych, ażeby odtąd przestano zabierać statki żegluiące pod flagą Pruską i Papenburgską.

Gdy nowych Reprezentantów do izby niższey wybierać kazano, chcieli Ministrowie cokolwiek donieść narodowi o przyczynach, które uczyniły daremną i nieskuteczną negocyacyą Lorda Lauderdale. W pismach Paryzkich nieprzyiaciel oświadczył niedawno, że Brytannia W, gdyby do spokoynych myśli skłonić się chciała, Hannower odzyskać mogła, Maltę zatrzymać, i nabyć ieszcze Przygórek dobrey nadziei. Rząd nasz nic o tém nie wzmiankuie, co iemu ofiarował Napoleon; o początku zaś i końcu negocyacyi tak mówi.

Krok pierwszy do przyszłego narodów poiednania uczynił rząd Francuzki; Jerzy 3 zawsze pragnąc pokoiu, chętnie przychylił się do zbawiennych zamiarów; sercu iego przyiemną była każda okoliczność, która naymnieyszą nawet i naydalszą czyniła nadzieię; trwały umowy, dopóki można było spodziewać się końca ich pomyślnego. Król nic nie żądał, niczego nie wymagał nad przyzwoitość i słuszność; propozycye za rozkazem iego podane nie zmierzały bynaymniey do rozszerzenia granic państwa Brytański go. Mowiliśmy o to iedynie do czego nas obowiązywał honor korony, bezpieczeństwo domowe, chęć trwałego pokoiu, obowiązki przyięte względem Mocarstw zprzymierzonych z nami, interes Anglików, wzgląd na dobro powszechne całey Europy od którego nasze oddzielone być nie powinno i nie może.

Rozumieć trzeba, że Ministrowie przed zgromadzonym Parlamentem iaśniey mówić będą o zerwanych negocyacyach, ażeby powszechność przekonali, że nie z ich przyczyny pochodzi przedłużenie woyny od r. 1803 niszczącey narody. Dalszego popierania oney widząc nieuchronną potrzebę Admiralicya, gotuie z pośpiechem liczne i ogromne wyprawy do lądu Europeyskiego, morza środziemnego, Ameryki południo-

wey, obu Jndyi; żadna iednak podziśdzień na morze nie wyszła.

Miranda pewnie wylądował w Carracas. Opanowawszy miasto Coro, w niém założył główną kwaterę, z którey d. 4 sierpnia dał odezwę do wszystkich obywatelów Ameryki iak nazywa Columbiiskiey wzywaiąc ich do spólney pracy: przyłączony rozkaz w 10 artykułach zawiera wielorakie rozrządzenia, to między innemi naywaźnieysze, ażeby mieszkańce od lat 15 do 55 maiący stawiąc pod chorągwiami Generała, broń przyimowali gotową i ćwiczyli się w rzemieśle rycerskiém. Ktokolwiek rządowi Hiszpańskiemu być wiernym zechce ten zdraycą oyczyzny iest ogłoszony.

MADRID d. 15 pazdziernika. Z Lisbony wiadomość przyszła że kawaler Aranio przestał być Ministrem interessów zagranicznych; mieysce iego dane iest Margrabiemu Almeida, który dawniey posłował w Londynie. Hiszpani odmianę przypisali zabiegom Lorda S. Vincent, który pragnoł widzieć na pierwszym stopniu męża interessom oyczyzny swoiey przychylnego; zkąd wni sek, że Król Katolicki z postępków dworu Lisbońskiego nieukontentowany, ma zapowiedzieć woynę Regentowi X. Brezylii. Zgadnąć trudno kiedy zaczęte będą kroki nieprzyiazne; Hiszpania do potrzeby dziś nie iest gotową, ledwie zaczynaią prowincye, dostarczać lud potrzebny na dopełnienie woysk morskich i lądowych, z Castilii dawney wybrać kazano 3 t. z Castilii nowey 4 t. młodzieńców. Odezwy X. Pokoiu, o którey wspomnieliśmy niedawno, wyrazy są następuiące.

Hiszpani wiernością i przywiązaniem do Królów swoich zdawna słyneli. W każdém zdarzeniu korona lud ochoczy znaydowała na ratunek oyczyzny; dobrowolne ofiary iego zawsze odpowiadały publiczney potrzebie Dom Burboński w dzieiach swoich zapisał, iakim sposobem dziad Monarchy Karola 4 Filip 5. ze krwi Francuzkiey u nas pierwszy, po wielu bitwach przegranych, wygnany z Madritu, w górach Pyreneyskich ukryty, nakoniec gorliwością Castilczyków zasilony, tryumfował nakoniec z Anglików, Hollendrów Portugalczyków, Austryaków, pod Villaviciosa, podbił zbuntowaną Catalonią, odzyskał straconą Arragonią, Valencią, Murcyą, Estremadurę, odpoczoł na tronie. Okoliczności teraznieysze mniey są groźne. Czemużby więc Andaluzya w konie obfita, oboiętném okiem poglądać miała na iazdę narodową słabą i nieliczną, i Estremadura, które dla Filippa 5 czyniły tak wiele. Cnotliwi potomkowie chwalebnych przodków, idźcie za ich przykładem, którzy własnym nakładem ogromne półki dziadowi Karola 4 stawili uzbroione.

Przeydzie niebezpieczeństwo i potrzeba; okryci chwałą, szczęśliwi z dopełnioney obywatela powinności, odwiedzicie po chwili oyczyste progi. Wyznaczony wodzem naywyższym, odzywam się do Hiszpanów imieniem Króla. Pragniemy pokoiu trwałego; ten woyna i zwycięztwo dać może; bierzcie się do oręża w zupełném zaufaniu. Lecz podobno nie przyidzie nawet broń dobyć przeciw nieprzyiacielowi, gdy ten postrzegłszy gotowość naszą, skłoni się do myśli sprawiedliwey. Nie przeto iednak mniey potrzeba, żeby narod cały okazał gorliwość i ochotę; niech Król widzi, żeście wierni pamiątce przodków. Oziembłość i nieczułość na głos chwały poda każdego w podeyrzenie. A ieżeli wiedzieć chcą Hiszpani, co Monarsze swemu powinni, niech przypomną, iakie na nich obowiązki wkłada wzgląd na siebie sławę religią familie: i oyczyznę.

NEAPOL d. 14 paz. W domowych woynach nayokropnieysze przypadki zdarzać się zwykły. Znaiomy iest w całém Królestwie Popadossero naczelnik Calabrów, za którego głowę G. Stuart przyrzekł zapłacić 500 szkudów, ponieważ pod imieniem Angielskiego wodza dozwalał sobie mordów i rabunku. Znalazł się człowiek, przyiaciel złoczyńcy, który w nadzieię otrzymania nadgrody, życie wydarł przyiacielowi, w okolicach Reggio; rozumiemy że G. Stuart łakomego mordercę ukarze przykładnie. Jnny Calabrów naczelnik Sciabolone z synem widząc że uciec nie może przed Francuzami; poddał się, otrzymał przebaczenie, i mieszka w Teramo pod okiem policyi. Trzeci Piccoli miał wiele ludu odważnego wprawdzie, lecz mniey ćwiczonego, bitwę stoczył, straci wszystko, sam uszedł w góry. Angielska eskadra przez czas długi w opasaniu trzymała wyspę Tremiti brzegu blizką; zaczynała nawet czynić gotowość na lądzie do następuiącego oblężenia; przed kilko d. oddali y się uagle okręta, z niewiadomey przyczyny, dzieło zostawuiąc niedokonane.

Mówić ieszcze mamy o sławnym Fra Diavolo. Uciekłszy z Sora, udał się naprzód w blizkie góry, zkąd przeszedł do granic państwa kościelnego, tam bezpieczeństwa nie widząc gdy zrabował miasteczko Bruco, u azał się znowu w okolicach Campo di Mele i Maranola. Francuzi na morzu przyległém wkrótce postrzegli okręt Angielski, który zdawał się znak umowiony dawać ludziom na lądzie będącym; zkąd wnieśli, że Diavolo iest w tych stronach, i na morze uciec zamyśla; przeto G. Espagne liczną straż postanowił, i dał rozkaz ażeby nawiększą pilność miano. Diavolo przebić się nie mogąc, pośpieszył w góry Rocca Guglielma, gdzie zewsząd iest opasanym.

RZYM d. 14 pazdziernika. Fra Diavolo wypędzony z kraiu Napolitańskiego, przeszedł z ludem swoim do Castro, wiele szkod uczynił po wsiach, i nakoniec ustąpił z granic naszych. Część stronników iego wpadła do Nettuno, i port złupiła. Rząd ruszył woysko przeciw tym naiezdnikom; kilkunastu poymanych przyprowadzono do stolicy naszey, gdzie maią być sądzeni; wielu innych rozproszono; kommendant stara się usilnie, ażeby odtąd spokoyność domowa u nas nie była naruszona.

HAMBURG d. 31 pazdziernika. Przed kilko d. poseł nadzwyczayny W. Brytańnii u Dworu Berlińskiego Lord Morpeth powracaiący z obozów Pruskich do Londynu, przybył do miasta naszego. Wkrótce potem przyniesiono w lektyce do Altony Feld Marszałka X. Brunświckiego; oczy ma ieszcze zapuchłe, iednak lekarze dobrą otuchę mieć kazali; znayduie się przy Xiążęciu Adjutant iego Półkownik Kleist, i 2 lekarzów Spangenberg i Hoyen: familią zostawił w Rostock; nieprzyiaciel d. 25 wkroczył do miasta Brunswick. X. Saxe Weimar z małżonką bawi w Eutinie. Do Magdeburga i mieysc innych nad Elbą leżących nie posyłamy żadnego statku; zastanowiły się w drodze dawniey wysłane. Wspomnianey twierdzy oblężenie zaczęte nie iest przez Francuzów.

CONSTANTINOPOL d. 15 pazdziernika. Basza Bekir powrócił z Adrianopola; słychać, iż poselstwo iego wzięło koniec pomyślny, pośrednictwem swoiém przywrócić miał pokoy pożądany między Portą i zbuntowanemi Janczarami. W imieniu Sułtana lud zapewnił, że podatek wiadomy ustanie, i woysko regularne ma być zwinięte, albo przynaymniey liczbę onego Selim 3 powiększać nie każe. Nowy Reis Effendi słynie u Turków oświeceniem i nauką niepospolitą; od czasu dawnego iemu był przeznaczony departament zagranicznych interessów. Ten Minister po długiey radzie miał oświadczyć, że złożeni z urzędu Hospodarowie Multański i Wołoski Ypsilanti i Morusi, powrócą wkrótce na mieysce utracone, ponieważ Selim 3 nie chce zrywać przyiacielskich związ-

zków, którémi połączony iest z Mocarstwami ościennymi: podobnym sposobem żegluga przez Dardanelską ciaśninę ma zostać wolną, iak dotąd była, i w Bosforze.

WENECYA d. 4 listopada. Od kilku d. znayduie się w mieście naszém Eugeniusz Beauharnois. W prowincyi Friulu zgromadzona iest dywizya woysk Francuzkich, zprowadzonych z Dalmacyi, albo też z Włoch północnych, pod kommendą G. Serras, który iak słychać, przez Tirol i Bawaryą ma wkrótce pośpieszyć do armii Napoleona w Niemczech. Druga dywizya od pierwszey licznieysza w tymże kraiu zebrać się ma pod przewodnictwem G. Baraguey d. Hilliers, który od Eugeniusza odebrał instrukcyą, co ma czynić w potrzebie; tey przeznaczenie niewiadome, główna kwatera w Udine. O przybyciu G. Marmont do Fiume wiadomość była zawczesna, znayduie się teraz, w Zara; po utarczkach d. 29 i 30 września powtórzonych z Montenegrinami pod Castelnuovo, dał odezwę do Albańczyków i Morlachów, namawiaiąc ich ażeby broń złożywszy pokoy i przyiaźń z Francyą mieć zaczeli

PARYZ d. 28 pazdziernika. O bombardowaniu portu Boulogne pisma nasze następuiącą dały wiadomość. Dywizya flotty Angielskiey chcąc ponowić usiłowania swoie, i spalić flottyllę, zbliża się do brzegów naszych. Wrzucił nieprzyiaciel ciemnością nocną okryty, kilkaset rac palnych do miasta i portu. Nowego wynalazku machiny składaią się z żelaznego walca, 4 cale grubego, wewnątrz wydrążonego, który na końcu ma hak bardzo ostry; cały zaś iest napełniony ogniem sztucznym, przez otwory bokowe i dolne wypadaiącym. Nie wiele przez to sprawił nieprzyiaciel. Dwie tylko race padły na flottyllę, i łatwo zostały zgaszone. W mieście zgorzał dóm od nikogo nieratowany. Nazaiutrz gdy opadło morze, maytkowie na piaskach nadbrzeżnych znalezli rac wiele, które się nie zapaliły nawet. Francuzi z batteryi lądowych ognia dawali; lecz nie wiedzą, czyli iaką klęskę Anglikom zadali. Niepewny iest domysł, że owe race znalezione w całości, pochodzą z rozbitych łodzi.

Po bombardowaniu d. 8 nastąpiło wkrótce drugie w nocy z d. 10 na 11. pierwszemu podobne, którego ten był skutek, iż ieden tylko, 14 letni młodzieniec raniony został. Admirał Lacrosse wcześnie uczynił gotowość ku obronie, iakoż nieprzyiaciel gęstym ogniem rażony, prędko oddalił się na głębinę. Domyślamy się, iż attakuiąc porty Francuzkie w tych stronach Anglicy, chcą podobno rozerwać uwagę i siły nasze, ażeby lepiey ukryli większe przedsięwzięcie na dalszych brzegach do którego, iak dawno wiemy, ogromne czynią przygotowania w Portsmouth, Dunes. Jarmouth Dotąd wprawdzie nic nie przedsięwzieli nieprzyiaciele, nie przeto iednak mniey ostrożnym iest i bacznym na wszystko Marszałek Brune, któremu straż brzegów Oceanu poruczono. W nocy z d. 12 na 13 Angielska eskadra zbliżyła się do portu Calais; do tego nie iuż race, lecz bomby zwyczaynie ciskano; ale i te żadney szkody nie uczyniły, a okręta wytrzymać nie mogąc ognia lądowego, powróciły do brzegów swoich. Tegoż właśnie czasu Lord Lauderdale zerwawszy negocyacyą z nami daremnie przewleczoną z Paryża do Boulogne przyieżdżał; przykrości żadney nie doznał w mieście, gdyż Admirał Lacrosse hamuiąc gminne zapędy, dał przyzwoite rozkazy w porcie i mieście, ażeby pełnomocnik nie uczuł, że się znayduie pośrod nieprzyiacioł tym przypadkiem roziątrzonych.

WIEDEN d. 15 listopada. Uczony Jacquin otrzymał od Cesarza dostoyność Barona dla siebie i potomków. Akademia kunsztów wyzwolonych obrała Dyrektorem galeryi Cesarskiey Professora Zauner wsławionego skończonym niedawno posągiem konnym Józefa 2, któremu z podziwieniem przypatruią się ciekawi. Monarcha ten wybor w pochlebnych wyrazach potwierdził. Anatomiczno-Patologiczne rysunki Professora Weindl niedawno wydane, gdy na szczególnieyszą zaletę u znaiących się zasłużyły, i wielce pożytecznemi być mogą dla tych, którzy się przykładaią do lekarskiey nauki, Casarz 120 exemplarzów illuminowanych kosztem swoim zakupić, i do wszystkich armii Austryackiey Chirurgów przy regimentach będących rozesłać kazał.

Gazeta dworska o dalszych skutkach woyny Prusko Francuzkiey donosi co następuie. D. 24 pazdziernika Szef gwardyi pieszey Napoleona G. Hulin wkroczył do Berlina, wyznaczony kommendantem stolicy, którey Gubernatorem być ma G. Clarke z Erfurtu przeniesiony; przywitał go X. Hatzfeld; natychmiast załogę i straż postawiono w zamkach Królewskich, zbroiowni, ludwisarni, innych gmachach publicznych. Davoust z dywizyą ciągnący od Wittenberga przez Zahna i Luckenwald, o milę nocował, nazaiutrz rano szedł przez Berlin, i nie zatrzymuiąc się bynaymniey pośpieszył do Frankfortu nad Odrą. Napoleon z Potzdamu do Charlottenburga przybył d. 26, gdzie u niego nazaiutrz miał audyencyą Zastrow pierwszy Adiutant Fryderyka 3 przysłany z Custrinu, podróży tey niewiadoma przyczyna; lecz podobno ieszcze nie nastąpiła żadna umowa, ponieważ kroki nieprzyiacielskie nie są wstrzymane, i nowego krwi przelewu spodziewać się trzeba.

Tegoż d. 27 Napoleon z Charlottenburga wiazd odprawił do Berlina przez środek woysk stoiących w szyku, i stanoł w Królewskim pałacu, gdzie prezentował G. Hulin obywatelów znacznieyszych; wieczorem zaś całe miasto kazał oświecić. Deputowani ieszcze d. 22 z Berlina wysłani do główney kwatery, tę odpowiedź odnieśli od nieprzyiaciela, że Potzdam i Berlin lękać się nie maią nadzwyczaynych przypadków, ieżeli pospolite na woynach ciężary zniosą spokoynie. Tegoż d. 27 Davoust miasto Frankfort nad Odrą osadził bez przeszkody, gdyż w tey stronie woysk Pruskich nie było; dokąd nazaiutrz przybywszy Napoleon rewią odprawił. Tymczasem w Berlinie odgłos był powszechny, że całe miasto dane być miało na rabunek żołnierstwu swawolnemu.

G. Hulin wydał ostrzeżenie, iż wszelkiego starania dołoży, aby się to nie stało, oświadczaiąc brać do więzienia i karać surowie, ktokolwiek spokoyność miasta wzruszać zechce, słowem lub uczynkiem; wzywa oraz Magistrat, dobrych obywatelów, i straż mieyską, ażeby iego usiłowania wspierali. Pokrzywdzonym dozwolił udawać się do siebie o sprawiedliwość. Wspomniana straż mieyska tym sposobem urządzona od niego została, że tylko iest 600 zbroynych Berlinczyków, którzy maią być użytemi do zachowania porządku i potrzebney straży; tych wybierze sam X. Hatzfeld; inni zaś w przeciągu 24 godzin powinni znieść oręż wszelki do zbroiowni, i oddać Officierom Francuzkim, z przyłączonym napisem do kogo należy, aby w czasie odebrać mogli. Dla nieposłusznych temu zaleceniu, Hulin zapowiada ścisłe domów przetrząsanie i karę surową.

Donieśliśmy dawniey że X. Hohenlohe miał krótką lecz krwawą sprawę z Francuzami pod Prentzlow, którey ten był skutek, że wodz Pruski umowę podpisał. Przy nim znaydował się X. August brat poległego nad rzeką Saal X. Ludwika; ten za rozkazem Napoleona wolno został odesłany natychmiast do oyca swoiego X. Ferdynanda brata W. Fryderyka, z iedynym

warunkiem, ażeby z nieprzyiaciołmi Francyi odtąd nie korrespondował. Był ieszcze w obozie X. Meklenburg Schwerin; piechoty liczono w tym korpusie 16 t. iazdy 6 półków, dział 64, chorągwi i sztandarów 45. Strata w ludziach z obustron poniesiona w tém zdarzeniu ogłoszona nie iest. Murat zaświadczył, iż GG. Lasalle, Milhaud, Grouchy Beaumont iazdę korpusu iego prowadzący, wiernie wykonali dane im rozkazy; ci sami, d. 29 pod Passewalk spotkać mieli inny wydział woysk Pruskich, z 7 t. piechoty, 5 regimentów konnych złożony: z którémi zrobiwszy umowę Lasalle pośpieszył do Stettinu.

Podobno miasto do wytrzymania oblężenia przygotowane nie było, gdyż kommendant rychło do kapitulacyi dał się nakłonić. Niewiadomo, iakie tam znalazły się magazyny i woienne zapasy; to pewna iż w załodze nie było nad 6 t. rozmaitego żołnierza, dział nad 160. W zdobytém mieście postawiony G. Gazan, inni wodzowie poszli szukać w drugiey stronie dywizyi X. Saxe Weimar, która według niepewney powieści składać się miała z głów 14 t. i G. Blucher który 8 t. hetmanił. Nieprzyiaciel usiłuie przeciąć im odwrot ku wschodowi; Pruscy zaś wodzowie dokładaią wszelkiey usilności, ażeby łamiąc przeszkody, stanąć mogli na prawym brzegu Odry. Na tém skończy się według podobieństwa kampania. Nie przeto iednak prowincye na lewym brzegu położone mieć trzeba za podbite. Jest Magdeburg przednieysza państw Pruskich twierdza i od zachodu zasłona, którą Ney szturmować nie zaczoł, która nawet w 7 letniey woynie nigdy wydarta, ani też oblężona nie była. Jest w Szląsku Neisse, podczas teyże woyny nie wzięta: Schweidnitz, którey dobycie sławę przyniosło Laudonowi, odzyskanie kosztowało wiele trud, w Królowi Pruskiemu; iest Glatz przez tegoż Laudona zdobyty, którego Fryderyk 2 aż do końca woyny oblegać nie chciał, i ledwie Hubertsburgskim traktatem odzyskał. iest Silberberg, na którey zbudowanie Królowie Pruscy skarby swoie, inżenierowie ich swóy kunszt wysilili: iest Colberg długiém oblężeniem pamiętny, iest kilka twierdz innych, które czyniąc odpor przyzwoity, mogą dać Monarsze czas potrzebny do zgromadzenia potęgi nowey.

BAMBERG d. 3 listopada. W Pruskich i Francuzkich obozach odgłos był powszechny, o podpisaném na 6 miesięcy zawieszeniu broni, w kilka d. po bitwie w Auerstaedt stoczoney. Wiadomo co Napoleon oświadczyć kazał G. Klein i Lasalle iż nieprzyiacielowi o tém donoszącemu wiarę dali. Z Pruskich wodzów. nie sam ieden G. Blucher był w błędzie, doszła wiadomość o pozwolonym dla żołnierza obu stron spoczynku do kilku innych. D. 16 Soult ciągnoł z orszakiem swoim za dywizyą 12 t. Prusaków, przy którey znaydować się miał Fryderyk 3. ta w Greussen staneła. Zbliżaiącemu się do miasta wodzowi Francuzkiemu G. kawaleryi Graf Kalckreuth donieść każe: aby się zatrzymał, ponieważ iest mowa o podpisaném niedawno zawieszeniu broni. Nie chce wierzyć wątpliwey Soult powieści. Kalckreuth wzywa go do rozmowy, stawaią wkrótce obydwa w przednich strażach: roztrząsaią spokoynie podobieństwo i trudność zdarzenia tak ważnego. Wodz Pruski pokazuie, że rzecz stać się mogła w okolicznościach teraznieyszych; nie chce się o tém przekonać wodz Francuzki, i nakoniec odkłada wszystko do odebrania rozkazów Napoleona, domagaiąc się, ażeby tymczasem broń złożył nieprzyiaciel. Nie zezwolił na to Kalckreuth, skończyła się rozmowa bez żadney korzyści, przystąpiono do nieprzyiaznych kroków. Prussacy dawszy odpor mężny, oddalaią się z Greussen ku brzegom Odry.

NORIMBERGA d. 2 listopada. Dotąd nic nie wiemy o czynnościach armii zprzymierzoney która pod sprawą H. Buonaparte imie Szląskiey przyiowszy, podobno do naiechania tey prowincyi, była przeznaczona: iakoteż obrótach drugiey, którą Ludwik Buonaparte od Renu miał wprowadzić do Niemiec północnych. Saskich żołnierzy nie 6, lecz 16 t. było, gdy GL. Niesemauschel wiadomą umowę podpisywał. Elektor był bliz im oddalenia się z Drezna przed następuiącym nieprzyiacielem, gdy wiadomość odebrawszy o niey, został w stolicy. Słychać, że mocą drugiey ugody musiał ustąpić konie od iazdy półkom dragonii pieszey przybyłym ze Francyi. O śmierci X. Brunświckiego powszechny był odgłos, nawet w armiach Pruskich, mówił o niey Marszałkowi Soult G. Kalckreuth; powiadano że zszedł z tego świata we wsi Colleda należącey do Opactwa Gellingen; dziś pewnie wiemy, że żyie, i znayduie się w państwach Króla Duńskiego. Francuzów, prowadzących Erfurtską załogę było 300: z całey liczby ledwie 27 uciekło przed pogonią Porucznika Hellwig. Ten Officyer widząc trudność uprowadzenia 6 t. żołnierzy przez się uwolnionych, dla bliskości nieprzyiacioł, którzy go otaczali; rozkazał im podzielić się na drobne cząstki, i tym przynaymniey sposobem, przez Thuringią, Saxonią, i Hassyą łączyć się z dywizyami bliżey Odry będącemi, lub w Hannowerze i Westfalii. Królowa Jmość Pruska d. 22 powróciła z Saxonii do Berlina, gdzie krótko bawiąc udała się do Custrinu, tegoż d. Fryderyk 3 znaydował się w Charlottenburgu, zkąd wydawszy rozkazy stosowne do okoliczności, przybył do pomienioney twierdzy.

FRANKFORT d. 6 listopada. Napoleon znayduiąc się nad brzegami Odry, d. 30 pazdziernika ogłosić kazał, iż obeymuie w dzierżawę Eischafeld Erfurt, Hohenstein, i wszystkie insze kraie Króla Pruskiego własne, międzu Renem, i Elbą położone; herby dawne maią być zdięte w przeciągu 24 godzin; cywilni urzędnicy zostać powinni na mieyscu swoiém do nowego urządzenia. Postanowiony iest Jntendent Francuzki, który z Gubernatorem Erfurtu administracyą sprawować będzie; Gubernatorem po oddaleniu się G. Clarke do Berlina, wyznaczonony G. Thouvenot; ich obowiązkiem iest postrzegać, ażeby się nic nie działo przeciw porządkowi, spokoyności, interessom armii.

O armii Ludwika Buonaparte nie mamy żadnych wiadomości. Mortier d. 1 rezerwę w Moguncyi zebraną do Cassel wprowadził, do którey przyłączyć się miała dywizya Batawska i Francuzka; natychmiast osadził wszystkie straże w mieście, po oddaleniu się żołnierzy Haskich, których sam Elektor. nie zaś wodz Francuzki rozbroił i do domów odesłał. Tegoż czasu inne półki Marszałka Mortier obiely Hanau, i kray prawie cały bez odporu. O podróży Elektora do główney kwatery Napoleona nic pewnego.

D. 2 listopada inna dywizya od rezerwy Mortier wkroczyła do Fuldy; wkrótce potém żołnierz. X. Orange został rozwiązany, kraiowe kassy zapieczętowano; administracyi nowey niema; dawnieyszym urzędnikiom kazano pełnić przyięte obowiązki, którzy, iakoteż Officyerowie i zasłużeni pensye swoie ze skarbu publicznego odbierać będą. Gdy się to dzieie, przybył Mortier do Fuldy, lecz nie bawiąc długo wyciągnoł z miasta, i pośpieszył za armią Napoleona; prócz kilku gensdarmów inney załogi nie zostawił w stolicy i całém Xięstwie.